

Ponadto techniki te są w stanie przewyżnić większość niedociągnięć innych metod. Ponieważ uczenie maszynowe jest algorytmiczne, raz wytrenowane narzędzie uczenia maszynowego zawsze dostarczy taki sam wynik dla tych samych danych, eliminując jedną z głównych wad klasyfikacji ludzkiej – brak powtarzalności. Ale to nie wszystko. Metody uczenia maszynowego dobrze radzą sobie z problemami związanymi z jakością obrazu, przy założeniu, że dane treningowe mają taki sam zakres jakości i rozdzielczości obrazu. Co więcej, w metodach uczenia maszynowego nie jest wymagana wysoka precyzja wyznaczenia przesunięć ku czerwieni, przez co łagodzone są koszty obserwacyjne. Aż w końcu, po przeszkoleniu, metody uczenia maszynowego są o rzędy wielkości szybsze niż klasyfikacja ludzka.

Oczywiście klasyfikacje oparte na uczeniu maszynowym nie są pozbawione wad. Nawet najlepsze metody uczenia maszynowego mogą mieć trudności z powodu wysokiego stopnia zanieczyszczenia próbek. Nieprawidłowa klasyfikacja może sięgać nawet 80% zidentyfikowanych galaktyk. Metody uczenia maszynowego są również z natury swej wrażliwe na jakość próbki treningowej.

Jeśli dane treningowe nie zawierają np. bardzo bliskich par, które są pomijane przez metodę par, wówczas wyszkolone narzędzie uczenia maszynowego nie jest w stanie zidentyfikować tego rodzaju zderzeń, gdyż po prostu algorytm nie wie o ich istnieniu. Oznacza to, że metody uczenia maszynowego w większości przypadków nie są w stanie dokonać zaskakujących odkryć, do których zdolny jest ludzki klasyfikator.

Tak więc istnieje wiele różnych sposobów na identyfikację zderzających się galaktyk. Każda z metod ma swoje wady i zalety. W najbliższej przyszłości spodziewamy się wzrostu wykorzystania technik uczenia maszynowego – ze względu na ich wszechstronność, szybkość i potencjalną niezawodność. Metody te wymagają jednak danych do trenowania, a to wymusza użycie i rozwój także innych metod klasyfikujących. Jednak niezależnie od tego, jakie metody będą stosowane w przyszłości, nawet te jeszcze niewyśnione, wciąż istnieją galaktyki, które wymagają identyfikacji, oraz fascynujące odkrycia, których można dokonać dzięki analizie procesów, jakim podlegają zderzające się galaktyki. Musimy je tylko znaleźć.

Tłumaczenie: Anna DURKALEC

Zadania

Przygotował Dominik BUREK

M 1711. Udowodnij, że dowolne dwa dzielniki $d' > d$ liczby n spełniają nierówność

$$d' > d + \frac{d^2}{n}.$$

Rozwiązanie na str. 4

M 1712. $2n$ promieni podzieliło okrąg na $2n$ równych części: n niebieskich i n czerwonych, pokolorowanych w losowej kolejności. W niebieskich sektorach, zaczynając od pewnego, liczby od 1 do n są zapisywane w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara. W czerwonych sektorach, zaczynając od pewnego, zapisane są te same liczby, ale w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara. Udowodnij, że istnieje półkole zawierające wszystkie liczby od 1 do n .

Rozwiązanie na str. 4

M 1713. Dany jest trapez $ABCD$ ($AB \parallel CD$) wpisany w okrąg Ω . Punkty M i N są środkami ramion odpowiednio AD i BC . Punkt P jest dowolnym punktem leżącym na krótszym łuku AD okręgu Ω . Udowodnij, że

$$PN + PM \geq BD.$$

Rozwiązanie na str. 9

Przygotował Andrzej MAJHOFER

F 1049. W wyniku przemiany adiabaticznej objętość V jednoatomowego gazu wzrosła q razy. Jak, w wyniku tej przemiany, zmieniła się częstość zderzeń atomów gazu z jednostkową powierzchnią ścianek naczynia, w którym ten gaz się znajduje?

Rozwiązanie na str. 15

F 1050. W przemianie β^+ jądro atomowe krzemu ^{27}Si ($Z_1 = 14$) rozpada się na lustrzane doń jądro ^{27}Al ($Z_2 = 13$) i pozyton e^+ oraz neutrino. Maksymalna energia emitowanego pozytonu wynosi $\Delta E = 3,48$ MeV (wówczas energia neutrino jest zaniedbywalnie mała). Przy założeniu, że ładunek jest rozłożony równomiernie wewnątrz sferycznego jądra o promieniu R , oszacuj, ile wynosi ten promień.

Wskazówka: energia elektrostatyczna jednorodnie naładowanej kuli o ładunku Q i promieniu R wynosi

$$E = \frac{3}{5} \cdot \frac{Q^2}{4\pi\epsilon_0 R},$$

gdzie $\epsilon_0 = 8,854 \cdot 10^{-12}$ F/m jest przenikalnością elektryczną próżni. Ładunek elementarny $e = 1,602 \cdot 10^{-19}$ C, a promień jądra zależy jedynie od jego liczby masowej A : $R = r_0 A^{1/3}$.

Rozwiązanie na str. 15